

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 80 0 P 117464 21 Rev
Banjaluka, 09.8.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija, Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Biljane Majkić Marinković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja P.P. iz I.S., koga zastupa punomoćnik B.L., advokat iz B., protiv tuženog Fonda Republike Srpske, B., koga zastupaju punomoćnici B.M. i G.M., zaposleni kod tuženog, radi isplate duga, vrijednost predmeta spora: 4.713,71 KM, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj: 80 0 P 117464 21 Gž od 15.02.2021. godine, na sjednici održanoj 09.8.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tuženog se usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju tako da se odbija zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati zakonske zatezne kamate: na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.03.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. do 10.3.2020. godine; na iznos od 309,86 KM od 12.11.2013. do 10.3.2020. godine; na iznos od 320,71 KM od 12.11.2013. do 10.3.2020. godine; na iznos od 320,71 KM od 12.11.2013. godine do 10.3.2020. godine, kao dana konačne isplate, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja će se obračunati na iznos duga počev od podnošenja tužbe, 09.4.2020. godine do isplate i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.148,80 KM.

Obavezuje se tužitelj da tuženom, na ime troškova postupka isplati iznos od 800,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 351,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj: 80 0 P 117464 20 P od 19.11.2020. godine, usvojen je u cjelosti tužbeni zahtjev tužitelja i obavezan tuženi da mu isplati zakonske zatezne

kamate na iznose bliže navedene u izreci te i izreci ove presude, za period od 12.11.2013. do 10.3.2020. godine, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja će se obračunati na iznos duga počev od podnošenja tužbe, 09.4.2020. godine do isplate, kao i troškovima postupka u iznosu od 1.148,80 KM.

Presudom Okružnog suda u Bijeljini broj: 80 0 P 117464 21 Gž od 15.02.2021. godine, žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen, kao neosnovan, zahtjev tužitelja (pogrešno navedeno tuženog) za naknadu troškova žalbenog postupka, u iznosu od 234,00 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija dozvoli i usvoji te preinači pobijana presuda tako da se usvoji njegova žalba, preinači prvostepena presuda i odbije tužbeni zahtjev, ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje, a u svakom slučaju da se obaveže tužitelj da mu naknadi troškove parničnog postupka.

U odgovoru na reviziju tužitelj predlaže da se revizija odbaci, kao nedozvoljena ili odbije, kao neosnovana, a tuženi obaveže da mu naknadi troškove revizionog postupka.

S obzirom na vrijednost pobijane pravosnažne presude, revizija u ovom predmetu nije dozvoljena, shodno odredbi člana 237. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP). Međutim, tuženi je u smislu stava 3. i stava 4. navedenog člana, predložio da se revizija dozvoli, navodeći da o pitanju prava korisnika penzije na isplatu zatezne kamate na mjesečne iznose penzija koje im nisu na vrijeme isplaćene, postoji različita praksa drugostepenih sudova, a da se o tom pitanju još nije izjasnio Vrhovni sud, kakve tvrdnje temelji na različitim odlukama drugostepenih sudova koje je priložio spisima predmeta.

Ovaj sud je udovoljio tom prijedlogu u cilju obezbjeđenja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, budući da se za takvo postupanje ostvario razlog naveden u članu 237. stav 3. tačka 1. ZPP.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati zakonske zatezne kamate zbog kašnjenja u isplati penzije u iznosima i za period preciznije naveden u izreci prvostepene i odluke ovog suda i takozvanu procesnu kamatu na ukupan iznos zateznih kamata od dana podnošenja tužbe do isplate.

Odlučujući o zahtjevu tužitelja, na osnovu nespornih činjenica i rezultata izvedenih dokaza nižestepeni sudovi su utvrdili: da je tužitelju, rješenjem tuženog, utvrđeno pravo na starosnu penziju od 15.02.2011. godine; da je to pravo ostvarivao do 01.6.2012. godine kada mu je, rješenjem broj: ... od 09.7.2012. godine, obustavljena isplata starosne penzije, pozivom na odredbu člana 141. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj 134/11, 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: ZPIO); da je Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske broj: U-38/12 od 30.10.2013. godine, objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske broj: 96/13, dana 12.11.2013. godine, utvrđeno da navedena zakonska odredba nije u skladu sa Ustavom Republike Srpske; da je odmah nakon objavljivanja ove odluke tuženi nastavio isplaćivati

starosnu penziju tužitelju; da je tužitelj prijedlogom od 13.02.2014. godine, pozivom na navedenu odluku Ustavnog suda, zatražio ponavljanje postupka okončanog rješenjem tuženog od 09.7.2012. godine, na osnovu kojeg mu je obustavljena isplata penzija; da je dozvoljeno ponavljanje postupka i da je u tom ponovljenom upravnom postupku (koji je uključivao i vođenje upravnog spora) konačno doneseno rješenje broj: ... od 26.12.2019. godine kojim je poništeno rješenje od 09.7.2012. godine, na kojem je temeljena obustava isplate penzija tužitelju, nakon čega je tuženi tužitelju isplatio te obustavljene penzije u ukupnom iznosu od 4.713,71 KM, dana 10.3.2020. godine.

Tužitelj smatra da mu kod ovakvog stanja stvari pripada pravo na zakonsku zateznu kamatu na svaki pojedinačni iznos penzije, čija isplata je obustavljena i to od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda (12.11.2013. godine) do dana isplate tih penzija (10.3.2020. godine), slijedom čega je pokrenuo ovu parnicu, zahtjevajući i isplatu takozvane procesne kamate obračunate na tu zateznu kamatu od dana podnošenja tužbe do isplate.

Tako smatraju i nižestepeni sudovi, pa usvajaju tužbeni zahtjev u cjelini, temeljeći takvu odluku na odredbi člana 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO), kojom je propisano da dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obaveze duguje, pored glavnice i zakonsku zateznu kamatu, i na odredbi člana 279. istog zakona, koja govori o kamati na kamatu, odnosno o tome da se na iznos neisplaćene kamate može zahtjevati zatezna kamata samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njenu isplatu, uz obrazloženje da je tuženi, nakon objavljivanja odluke Ustavnog suda, o kojoj je naprijed bilo riječi, po automatizmu, trebao isplatiti tužitelju iznose penzija koje su obustavljene na osnovu zakonske odredbe koja je proglašena neustavnom, pa kada to nije uradio da je pao u docnju, slijedom čega je u obavezi da plati i traženu zakonsku zateznu kamatu.

Ovakav stav nižestepenih sudova nije pravilan.

Saglasno odredbi člana 68. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 104/11 i 92/12) odredba zakona koja je odlukom Ustavnog suda RS proglašena neustavnom, prestaje da važi i neće se primjenjivati od dana objavljivanja te odluke. To pravilo je poštovao i tuženi, pa je od dana objavljivanja odluke (12.11.2013. godine) kojom je utvrđeno da član 141. ZPIO (na kojem je temeljena obustava isplate penzija) nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, nastavio isplaćivati penzije tužitelju.

Odredbom člana 69. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske je propisano da donošenje odluke kojom je neka zakonska odredba proglašena neustavnom i prestala da važi, pod određenim uslovima i u određenom roku, predstavlja razlog za ponavljanje postupka pred organom koji je na osnovu te neustavne zakonske odredbe donio pojedinačni akt i tako povrijedio prava nekog lica. Takođe, prema odredbama ZPIO, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, propisana ovim zakonom, ostvaruju se i postupak se pokreće i vodi (po propisima koji regulišu opšti upravni postupak), na zahtev stranke, osiguranika, kako proizlazi iz odredbe člana 116. stav 1, 118, stav 1. ZPIO i drugih odredbi ovog zakona.

U konkretnom slučaju, nakon donošenja naprijed navedene odluke Ustavnog suda RS tužitelj je, dana 13.02.2014. godine, zatražio ponavljanje postupka, okončanog rješenjem tuženog

od 09.7.2012. godine, na osnovu kojeg mu je obustavljena isplata penzija. To je podrazumjevalo, kako je naprijed navedeno, vođenje određenog upravnog postupka (u ovom slučaju i upravnog spora) koji je konično završen odlukom od 26.12.2019. godine, kojom je poništeno to rješenje. Do tada tuženi nije imao valjan pravni osnov (konačan i izvršan upravni akt) za isplatu obustavljenih penzija, slijedom čega nije mogao pasti u docnju, o kojoj govori odredba člana 324. ZOO. Kako je ubrzo po donošenju rješenja, kojim je poništena predmetna odluka od 09.7.2012. godine na osnovu koje je izvršena obustava penzija, isplatio tužitelju iznos od 4.713,71 KM (koji među strankama nije sporan, kao ni njegova isplata), nisu se stekli uslovi ni za obračun i isplatu zakonske zatezne kamate o kojoj govori odredba člana 277. ZOO, a time ni takozvane procesne kamate iz člana 279. stav 2. istog zakona.

Uostalom, suštinski isti stav je već zauzeo ovaj sud u svojoj odluci broj: 85 0 P 044411 19 Rev od 22.8.2019. godine.

Prema navedenom, u pobijanoj odluci je pogrešno primijenjeno materijalno pravo slijedom čega je, na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Kako je na opisani način ovaj revizioni sud preinačio nižestepene presude, valjalo je saglasno odredbama člana 397. stav 2. i člana 386. stav 1. ZPP, odlučiti o troškovima cijelog postupka, te obavezati tužitelja da tuženom nadoknadi zahtijevane troškove, u iznosu od 800,00 KM, koji se odnosi na iznos plaćen na ime takse na žalbu i takse na reviziju.

Tužitelj je u cjelini izgubio ovaj spor, te saglasno odredbi člana 386. ZPP nema pravo na naknadu troškova od protivne stranke, pa tako ni na troškove uzrokovane sastavljanjem odgovora na reviziju, zbog čega je takav njegov zahtjev odbijen.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić